

Europejskie Dni Dziedzictwa 2018 w Socach

Soce, zabytkowa wieś położona nad rzeką Rudnią w Gminie Narew ze względu na wyjątkowo dobrze zachowaną tradycyjną drewnianą architekturę stanowi jedną z miejscowości Krainy Otwartych Okiennic. Podczas trwających właśnie (15-16.09) Europejskich Dni Dziedzictwa, tę wyjątkową miejscowość odwiedził Marszałek Województwa Podlaskiego Jerzy Leszczyński

Nazwa wsi pochodzi najprawdopodobniej od socenia czyli sączenia, gdyż pierwsi osadnicy po przybyciu w okolice dzisiejszych Soc zastali niewielki strumyczek, ledwie sączący się z ziemi. Pierwsza pisana wzmianka o wsi pochodzi z 1560 roku. W Socach zachował się tradycyjny układ dwuczęściowej wsi szeregowej.

Oznacza to, że miejscowość składa się z dwóch równoległych do siebie zwartych osad tzw. ulicówek, pomiędzy którymi przepływa rzeka Rudnia. Cechą charakterystyczną domostw Krainy Otwartych Okiennic jest bogata dekoracja snycerska w formie nadokienników i podokienników, okiennic, wiatrownic, narożników, a także dekoracyjnego zdobienia elewacji i szczytów. W Socach można podziwiać komponującą się w kwadraty, trójkąty czy romby szalówkę, wycinane w drewnie ornamenty roślinne, hafty, krzyże czy motywy zwierzęce. Specyfiką wyróżniają się również same gospodarstwa: niewielkie, wąskie i podłużne, na planie prostokąta, na które – prócz domostw składają się głównie: chlew, kurnik, szopa i stodoła, czasem także spichlerz i dodatkowa obora. Jedna zagroda wiejska i aż siedem budynków mieszkalnych z Soc zostało nagrodzonych w konkursie na Najlepiej Zachowany Zabytek Wiejskiego Budownictwa Drewnianego w Województwie Podlaskim organizowanym przez Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kluka w Ciechanowcu i Marszałka Województwa Podlaskiego pod patronatem Generalnego Konserwatora Zabytków. Wszystkie te budynki pochodzą z lat 20. i wczesnych 30. XX wieku. W grudniu 2017 r. miał miejsce wernisaż wystawy pt. „Soce - wieś kolorów” zorganizowanej przez studentów III roku Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej we współpracy z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną. Wystawa była zwieńczeniem badań etnograficzno-architektonicznych przeprowadzonych w Socach jesienią 2017 roku. Kompozycję artystyczną wystawy stanowiły plansze stworzone z fotografii, które ukazują przemijające dziedzictwo kulturowe wsi.

